

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai 'és
kulturális hetilap.

Szhája vszako nedelo. Naprej placilo: 1/2 leta 24., 1/4 12., meszecsno 4. V zvu- szto 70., V Ameriko 80 Dinare za edno leto.	Megjelenik minden vásár- nap. Előfizetési ára: 1/2 évre 24., 1/4 évre 12., 1 hónapra 4., Külföldre 70., Amerikába 80 Dinar évente.	Reditelsztvo i opravnistvo Szerkesztőség és Kiadóhivatal MARKISEVCI p. M. SOBOTA Rokopiszi sze eszi posilajo i sze ne vrnejo. — Kéziratok ideküt- dendők s nem adatnak vissza.	Cejna inseratov za □ cm: Izjave, poszlano, odprta pisz- ma 1-50., réden veliki 1-—., máli oglasz 0-70 Din. i dávek. Pri vecskrát popúsz.	Hirdetési árák négyzett cm- ként: Nyittér és hasonlók 1-50., rendes hirdetés 1-—., Apró hirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedm.
--	--	---	--	--

Agrárna reforma.

V-preminoucsi dnévi szo novine glá-
szile, ka je v-Banáti Csekonics grofa z-
vecs jezero plúgov sztojécse imánye ed-
nomi Anglis-Francuszkomi konzorciumi
dáno prejk, na sterom de té odlicsno vérti-
vanye odprávlao. Tou imánye je prem.
mejszec 9-toga od sekvestrácie i agrárne
reforme naednouk gori mentüvano. Z-tém
naznanenyem v-novinaj i té glászi cstémo,
ka je Zagrabeckoga vszevucselisca vérsz-
tveni — lozni fakultás v ednom presz-
tranom napiszki dao naprej szvoje stíma-
nye na agrárno reformo gledoucs. Od
dnéva do dnéva je csüta bila tozsba prouti
agrárnoj reformi i zátó sze je obrnoula
vláda k-toga razmécsim faktorom, da pri
agrárne reforme prineseni zákonaj, nyih
znánye i razmejnje naszledüje. Tak more
bidti, ár bi ovak nebi pítala i proszila od
nyih tanácsa. Ár eden zákon, steroga táksi
faktorje rédijs, kí k-tisztomi deli nerazmijo
je vszigidár tak országi, kak prebivalcom
na skodo.

Zagrebszki profeszorov napiszek za-
gvúsno vu velikoj meri naprej bode po-
mágao v-tom dugoványi zselén cíl. Falin-
ga je v tom, ka bi prvle zse trbelo k-coj
razmécsi lüdi tanács poszlúhnoti, kak szo
agrárno reformo vu vezdásnyoj zsaloszt-
noj sztávi zácsali szpelávati. I z-kelkim bi
országá vérsztveni násztaj naprej valón bio.
Agrárne reforme, kak sze je ona do eti-

mao odprávlala zsalosztén nászkaj vszáki
cslovek i tak tüdi ország obcsüti.

Vszevucselisca profeszorov naprej-
dánye jáko prakticsno, nej z-politicsne, ne-
gó z-vérsztvene sztráni preszvejtí tou píta-
nye, ka je agrárne reforme vezdásnye
obravnavanye szamo negativno, tou je tou
neprineszé ni országi, ni sztancsaron nik-
sega haszka. Velka imánya szo navéksé
razdroblena, nyega pouv je zadüseni, i na
nyega meszto szo nej posztávléna gori,
na zsítek volóh mála vérsztva, nego na
mále falate raztrgana zemla je táksim dá-
na vrouke, kí jo zavolo vérsztvene skéri
i márhe poménkanya nemrejo i rávno ne-
majo voule obdelávati. Za steroga volo tüdi
je tou delo nej hasznovito, nego tém bole
skodlivo.

Tej profeszorje vöpokázsejo, da v-
cejloj drzsávi do 7 milion hektárov zemlé
jeszte neobdelane v-prejlogi, zasteroga volo
bi sze v-prvoj vrszti tá zemla mogla gor
szpraktiti i obdelávati i nebi trbelo agrár-
no reformo zácsnoti pri táksi imányaj, stere
szo z-potrebjnimi vérsztvenimi skérmi o-
bravnane i tak nyih produktie zadaviti.

Vszevucselisca profeszorov napiszek
jáko zsaloszténa dugoványá posztávi pred
nász i nega vu cejlom országi niednoga
csednoga csloveka, kí bi tou za dobro
szpoznáo, stera szo sze doetímáo pri agrár-
noj reformi godíla. Negucsímó prouti agrár-
noj reformi, szamo konstatejramo nyé ne-

pravilnoszt i nyé skodlívé nehasznovite
nászháje, ár tou vszi známo, ka je ona
potrebna i zemlou trbej dati onomi, sto
nyou scsé, i zná obdelávati, i má potrej-
bne skéri, ali zapraviti velka imánya sza-
mo za mányi, prázni politicsni z-rokov
z-demagogie, tou je nej agrárna reforma,
nego bolsevismus.

Velka imánya szo vu vszákoj drzsávi
potrebna. Velko imánye je országá kámra,
z-steroga pouva varasanci zsvivéjo. Velko
imánye je na fabrik posztávlánye prípra-
ven faktor, steri je z-szvojmí produktmi
ozsíváva. Velkoga imánya pouv podrúgoj
pouti namesztüvati je níkak nej mogoucse.
Eti v-Prekmurji, szamí kebzüjemo i vídimó
ka szo velka imánya pouvala? Kelko nász-
tav, familij sze je zsnjih drzsalo gori i
zíslo je zsnjihovoga vísesnyega pouva da-
lecs bodoucsim krajínám tüdi! Cejla re-
venszka krajína sze je zsnjih kúri-la —
zdaj pa po 3—4 lejtné agrárne reforme
szmo tá prisli, ka nega leszá, nega pouva
i csi bi nebi eden goszpod eden taó z-
szobotskoga imánya z-árende meo i csi
bi tak vértívao, kak je pri agrárnoj refor-
mi sega, Szobota bi ni mlejka, ni drúgoga
zsvísa nej dobíla. Velka imánya pod szek-
vestrom i pod agrárnov reformov kúm-
rájo, niti telko neprodukterajo, ka bi tisz-
tim dojslo, kí je obravnávajo, haszka tak
nenoszíjo, nájevcs kvára országi sze vcsíni
z-tém, ár vu zemli bodoucsa moucs odre-
véni, i pomali ni daje neprineszé notri.

TÁRCA.

A vadászkunyhóban.

A kis vadásztársaságnak, ha vadászni ment,
az ut végét postakocsin kellett megtennie, mely
Nouanban várakozott a Párisba induló s onnan
érkező vonatokra.

A tarisznyákat, puskákat, elemózsiás kosa-
rakat s egyéb holmit egyszerűen felhajigálták a
kocsi fedelére. Vadászokkal és kutyákkal úgy meg-
telt a kocsi, hogy a többi utasnak egy zugocska
se maradt. Azok, amint a kocsis gunyosan meg-
jegyezte, vele baktathatnak vagy futhattak utána.

Több mint egy órába telt, mire elértek a
vadászkunyhóhoz. Kicsike, magában álló házikó
volt, kinn a szántóföldek közt, melyeket sűrű erdő
foglalt keretbe.

Télen bizony szomorú, sivár lehetett itt az
élet: de azért az öreg Garaudék sohse panaszkodtak.

A megrepedezett falakon gombák tenyésztek,
a házikó mögött sisalmasan lapult meg egy nyo-
morúságos rözsehalom, a kut beroszdásodott, az
ablakok kidőltek sarkaikból, a palánkból ugyan-
csak sokszor vihettek tüzelnivalót. Imitt-amott jár-
tattak egyetmást deszkákkal, cserepekkel és
kőtelekkel, de az egész épület mégis úgy festett,
mint egy elhagyatott dűledező rom.

Valamikor régen egy egész tanya állt a
szántók közt; most már csak a vadászkunyhó, a
major s az istálló maradt meg belőle. A házikó-
ban két szoba volt meg a konyha; a konyhában
s a kisebbik szobában két-két ágy s a nagyobbik-
ban három. Az egyik ágyat a konyhában az öreg
Garaudék foglalták el.

A maga jószántából a hat vadász közül
egyik se ment bele abba, hogy a másik ágyban
ő fekdjék s a kérdést csak sorshuzással lehetett
megoldani. Garaud apót ugyanis éjjel heves kö-
högés kínozta. S ha a vendég ilyenkor megmoc-
cant, az öreg nyomban elkezdett fecsegni.

— Rosszul alszik, Joubert ur? Akárca k
én. Vagy tatán felébresztettem a köhögésemmel?

Erre aztán leszáll az ágyról, összekotorta a
pislogó parazsat s fris rözset tett rá. Vagy kiment
a kunyhó elé megnézni, milyen időre van kilátás.

— Holnap szép idő lesz, — jelentette be
elégedetten.

— Menj már aludni, — dűnyögött az asz-
zony s még jobban belébujt az ágytakaróba.

Garaud anyó már a kakasokkal fölkel, hogy
elkészítse a hagymalevest. Joubert hiába fordult
be a falnak. Teljességgel lehetetlen volt még egy
keveset szundikálni. A hagyma is sistergett a
lábanban, átható szag ársztotta el a konyhát, a
rözse ropogott a lángon s fel-felrobbant, mikor
hirtelen tüzet fogott. Joubert jajgatva, nyöszörögve,

leragadó szempillákkal s elgyötört tagokkal ki-
mászott az ágyból, nagyokat ásítózva, felöltözött
s átment a szobákba, hogy fölkeltsse a többieket.
Szerencsefiak! Egész éjjel úgy aludtak, mint
a bunda!

*

Ma este, kivételesen, hiányzott az öreg
Garaud s a vadászkoknak maguknak kellett a ku-
tyákat ellátni.

— Fontaines-be ment, juhokat ad el a vá-
sáron, — mondta az asszony zavartan.

— Gyalog ment, Garaud anyó?

— Ugyan ne tréfáljanak, kérem! Hisz a
szegény alig áll a lábán. Hogy is ment volna
gyalog. A mézárós éppen erre hajtott s fölvette
a kocsijára.

Csak a vassoránál jutott az öreg ujjra az
eszünkbe.

— Ezt a poharat Garaud apó kirugásaira
üritjük!

Focania, a jegyző, aki Orleansban a legelső
notabilitások közé tartozott, incselkedett az asz-
szonnyal:

— Garaud anyó, lássa, a maga helyén biz'
én nem tüdném ezt! Tudja a szösz, mibe ártja
magát az öreg Fontaines-ben! Vén kecske is meg-
nyalja a sót!

(Folyt. köv.)

Na agrárno reformo gledoucs name-nyávajo zákone prineszti, steri do velke znamenitoszti, v-steri de doli djáni orszá-ga prísesztnoszti fundamentom; troustamo sze ka vláda z-oumurnim nágibom bode prevágala tak Zagrebszki professzorov, kak drúgi k-coj razmécsi faktorov tanács — ár ka sze je do etigaj mao pri agrárnoj reformi godílo, je nej prav bilou, na skodo je bilou országi, na skodo nyega sztancsarom.

Agrár reform.

Az elmúlt napokban adtak a lapok hírt arról, hogy Csekonics gróf bánati több ezer holdas birtokát egy angol és francia társaságnak adta át, mely ott mintagazdaságot fog folytatni. Még a múlt hónap 9-én sekvestrált és az agrár reformot e birtokra sürgősen megszüntették. E hírrel kapcsolatban jelent meg a lapokban annak hirre, hogy a Zagrebi egyetem gazdasági és erdészeti fakultása egy terjedelmes munkában mondta el véleményét az agrár reform végrehajtásáról. A kormány ugyanis napról napra halva, úgy a nagybirtokosok, mint a földnélküliek panaszait a szakkörök véleményét kérte be az agrár reformról, melyet a kormány a törvény meghozásánál mindenesetre figyelembe is fog venni. Legalább ezt fel kell tételezni, mert különben nem kértek volna szakemberektől véleményt.

A Zagrebi egyetemi tanárok munkája most jelent meg és nagyban hozzá fog járulni a kérdés tisztázásához. A hiba csak ott van, hogy a szakemberek véleményét előbb kellett volna megkérni, mielőtt az agrár reformot mai formájában végrehajtották, mert akkor sok tulzástól meg lehetett volna menteni az ország közgazdasági életét, mert az agrár reform hatását az ország minden lakosa és minden gazdasági tényezője megérzi.

Az egyetemi tanárok munkája igen helyesen nem politikai, hanem gazdasági szempontból fogja meg a kérdést és megállapítja, hogy az agrár reform mostani végrehajtása csak negatív eredményt mutat. A nagybirtok legnagyobb részben szét daraboltatott, termelési lehetősége megsemmisítve van, de ennek helyébe nem léptek az életképes kis gazdaságok, hanem apró cseprő kis birtokok keletkeztek, melyek gazdasági eszközökkel és a kellő tőkével fel-

szerezve nincsenek és így életképtelenek.

Ez a munka megállapítja, hogy országunkban körülbelül 7 millió hektár terület van meg műveletlenül. Első sorban a tanárok véleménye szerint ezek a területek lettek volna feltörendők és művelés alá vonandók, nem pedig a jól felszerelt és produktív nagybirtokon kellett volna a felosztást kezdeni.

Az egyetemi tanárok egész munkája lesújtó adatokat közöl az agrár reform mai állásáról és nincs ma ennek az országnak jozanul és okosan gondolkodó polgára, aki azt mondaná, hogy helyes és okos dolog az, ami az agrár reform terén eddig történt. Nem az agrár reform ellen beszélünk akkor, amikor a reform végrehajtásának helytelenségét és káros következményeit megállapítjuk, mert mindannyian tisztában vagyunk azzal, hogy agrár reformra szükség van és földhöz kell juttatni azt, aki a földet megművelni tudja és az ahhoz szükséges gazdasági eszközökkel rendelkezik; de el pusztítani a nagybirtokot tisztán üres politikai jelszavakkal és demagogiával, az nem agrár reform, hanem bolsevizmus.

A nagybirtokra minden államnak szüksége van. A nagybirtok az ország rezervoárja, melynek természetét a városok lakossága éli fel és fogyasztja el. A nagybirtok berendezkedésénél fogva, gyárak alapítására felette alkalmas és a nagybirtok termelő képességét semmiféle más módon pótolni nem lehet. Itt Prekinurjében saját testünkön láttunk, hogy a nagybirtokok mit produkáltak, mennyi közcélú intézmény megalapozását és fenntartását tették lehetővé és termés feleslegükkel messze vidékek élelmezését látták el. Ma ezek a birtokok agrár reform és szekvesztrálás alatt végvonaglásban küzdenek és ez a mai állapot talán senkinek sem jelentett semmi előnyt, de a legtöbb kárt az országnak okozta, mert a földben rejlő nagy erők megbénultak, a nagybirtok nem termel, sőt lassanként már adót fizetni sem tud.

Az agrár reform most készülő javaslatában az ország jövőjének sorsa van letevé és reméljük, hogy a kormány komolyan mérlegelni fogja a Zagrebi egyetem tanárainak és más hivatott testületeknek véleményét és feljajdulását, ez a vélemény pedig az, hogy ami eddig az agrár reform terén történt az helytelen és káros az országra, az ország minden lakosára egyaránt.

Francia vélemény a csehszlovák-magyar megegyezésről

Párisból jelentik: A „Republique Francais” hosszú cikkben foglalkozik Benes beszédével. Örömmel üdvözlö a beszédet és a csehszlovák kormány politikáját, amely mérsékletet mutat. Magyarország és Csehszlovákia viszonya a józan belátásra alapozott együttműködés korszakához érkezett egyrészt Massaryk és Benes, másrészt Bethlen, Kállay és Daruváry erőkifejtései következtében. A lap reméli, hogy Magyarországon most már sikerül a termelő erőket munkába állítani és ezzel megnövekednek az Európa rendjének stabilizálására vonatkozó lehetőségek.

GLASZI. — HIREK.

— **Vtoupilo** sze je v-Matjasouvcu Kiszalak Terezija iména 10 lejt sztaro dejte v ogradnoj grabi stera je puna vodé bila. Brezi pazitela sze je spilala okouli grabé i ár je szrcsno bolezen mejla, mogouce je jo tüdi té krcs prijao i je tak szpadnola vu grabo, gdé je tüdi szmrt zadobila. Koga tezsi krivica, sze je preiszkáva zacsnola.

— **Ognyi.** — T. m. 1.-ga je dotla zgoréla szlama kmeta Kühár v Morávci v vrednoszti 4000 D. Ogen je od hüdobije prisao i je oszumleni niki decsko, po iméni Rác Stevan. Krivijo ga záto ár, je Kühár kráto hcséri lübézen z Rácjom. Rác, ki je v preiszkoválnom zápori büo, — je zse od-püsceni. — T. m. 4. ppdnévi sze vuzsgála szlama konjederca Slichhaber v M. Soboti, stero szo pa ogengaszilci vcsaszti pogászili. Kvára je okouli 3000 Din. Kak sze csüje szo ogen deca narédili.

— **Jugoslavenski Vinogradar i Vočar.** — Primili smo 16 broj ove dobro uredjivane stručne smotre sa slijedećim sadržajem: Poziv svim jugoslavenskim vinogradarima. — Što je eponit? — Kopanje vinograda plugom. — Vino ima metalni tek, pa se osjeća galica. — O berbi. — Tko najviše škodi vinogradu i vogararu kao producentu naravnih napitaka. — Naša šliva. — Uvoz i izvoz. — Na dalje donosi razne vijesti sa domačeg i stranog tržišta. — Iz književnoszti itd. Pretplata iznosi na godinu Din. 50. —, na krače vrijeme razmjerno, a šalje se na: Uprava „Jugoslav. Vinogradar i Vočar“ Zagreb, Petrinjska ul. 28.

— **Szlüzbéno.** *Slinavka in parkljevka v Prekmurju.* Koncem septembra je izbruhnila ta kuga v Nedelici, kamor je prenešena po živinskih prekupcih iz Varaždina. Od tu se je polagoma razširala na sosedne občine Turnišče, Dobrovnik, Lipa, Žitkovci, Strehovci, Filovci in Ivanjci. Na tej kugi je že poginilo dosedaj 23 goved po krivdi živinorejcev samih, ki bolno živino preveč zanemarjajo. Za take slučaje ne daje država nikakih podpor. Živinski sejmi so radi tega v celom Prekmurju prepovedani. D. Lendavski sodni okraj je za promet s parkljari pod zaporo, M. Sobotški pa še desedaj prost. Okrajno glav. 989/11. vet.

— **V krádjéni pejezi.** T. m. 4.-ga je v Čekéckoj vézsi veszelica bila, stere tál szí je tüdi Norcsics János martjanszki masinszki vért vzeo. Med veszeljom je pa tüdi Norcsicsa znorilo víno i je zászpaó. Gda sze je prebúdo, je z zsalosztoj konstatirao, ka prinjem bívsi 10.800 koron pejez — nega. Sto bi je odneszao — je neznano. Mencsa sze je, po trditvi szvedokov, na Kocet Peter trgovca z zsvinov vrgla, koga szo aretiráli. Preiszkáva dala tecsé.

— **Napádjen zsandár.** Križevszki zsandárje szo naznánye doubili, ka Dománci v Domajnsevci revolverco má brez dovoljenja, na stero je sou eden oroznik na hízsno preiszkávo. Med nyega duzsnoszti szpunyávanyom domou pride Dománci-

Radicsék akcióba léptek a Vajdaságban Magyar nyelvű lapot is indítanak.

Zagrebból jelentik: A Horvát Parasztpárt egészen komoly előkészületeket tesz arra, hogy mozgalmát kiterjessze a Vajdaság területére is. Erre vall az a körülmény, hogy a párt nemrég megindított német nyelvű hetilapját a »Freies Heim«-ot minden erővel fejleszti, a pártvezetőség ülésein nagy gonddal tárgyalják a vajdasági szervezkedés ügyét és a legutóbbi időben a Vajdaság magyar lakosságának a horvát köztársasági parasztpárti mozgalomba való bekapcsolására is készülődnek.

Az elmúlt héten megtartott vezetőségi ülésen dr. Krnjević képviselő arról számol be, hogy a horvát parasztpárt új szervezetei a legnagyobb számban Dalmácia és Bosznia után a Murakörnyékén és a Vajdaságban alakultak meg.

Herceg Rudolf képviselő pedig jelentést tett a »Slobodni Dom« és a »Freies Heim« szerkesztéséről és ugyanez alkalommal olyértelmű beje-

lentést tett, hogy vajdasági és muravidéki magyarok kérik, hogy a Horvát Parasztpárt újévtől kezdve magyar nyelvű orgánusot is adjon ki. A bejelentést az az egyértelmű határozat követte, hogy újévtől kezdve a Radicspárt magyar nyelvű hetilapot fog kiadni. Egyidejűleg elhatározták, hogy gyűjtést indítanak a párt választási alapjára.

Ez a hír élénk feltűnést kelt a magyar kisebbség körében, amely nem tud róla, hogy a magyarság hivatott tényezői Radics kiszámíthatatlan utirányu hajójához akarnak kötni a Vajdaság magyarságának sorsát. Ha a többi jelentés, amely a horvát parasztpárt vezetőségi ülésén elhangzott, csak olyan komoly, mint a Herceg Rudolfi referádája a »magyarok kívánsága«-ról, akkor a Radicspárt terjeszkedése nem olyan forró, mint ahogy Zagrebben feltálatják.

ja szín Mihály, ki z ráznimi bozsni mi recsámi graja zsandára v szluzsbi. Zsandár ga po trikrát-nom opominaoyi aretura i ga zsené na komando v Krizsavce. Gda prideta na pár kilometrov od véski vö, zsandára napádneta sztári Domanci i Bacsics, pomága tüdi Mihály i po dugsem metanyi vzemejo zsandára karabiner steroga szpoterejo i sz-potrejtími falatmi szo tak nabili zsandára, ka je nezveszten tászpadno. Gda je k-szebi prisao je naznato komandi ki je dvá zsandára poszlála na iszkanye csinitelov, med sterimi je pa szamo Bacsics zgrábleni, ova dvá szta pa na vogrszko odszkocila. Bacsicsa szo prejkdáli szodníji, zsandára pa v spitao v M. Soboti.

— **Lasztnikom zsrebcev.** Po predpiszi zakona je duzszen vszáki lasztník zsrebca, ki leta 1924. szvojeja zsrebca za plemenítev tühinszki kobil nücati scsé, do 10.-ga decembra 1923. k okraj-nomi glavarisztvi z recsjouv ali piszmeno priglá-sziti. Licencejrani do szamo mizlokrvni od tri, toplokrvni pa od stiri lejt vise sztároszti zsrebci. Licencejranya vrejmen de razglásena.

— **Vizbefult kisleány.** Kiszelák Terézija nevü Matjasovci születésü 10 éves kislány a telekvégi vízzel telt tóka körül játszadozott minden fel-ügyelet nélkül s egy örízetlen pillanatban a tó-kába esett, hol halálát lelte. A kisleány szivbajos volt, valószínű, hogy egy ily roham áldozata. Gondatlanság miatt az eljárás megindított.

— **Kazaltüzek.** Folyó hó 1-én leégett Morávcén Kühár J. földműves szalmakazalja, a kár 4000 dinár. A tűz gyújtogatásból eredt s a gyanu Rác István ifj. ellen irányult, kinek Kühárék leányukkal való szerelmét tiltották. Az előzetes letartóztatásban volt Rácot szabadon engedték. — Folyó hó 4-én délután Slichthaber murskasobotai gypmester szalmakazalja kigyuladt, melyet a hamarosan odaérkezett tűzoltóság lokalizálta s ennek köszönhető, hogy nagyobb baj nem történt. A tüzet gyerekek okozták. A kár körülbelül 1000 dinár.

— **A hodosi vadászszerencsét** inkább vadász-pechnek lehetne mondani, mert mult hó 28-án megtartott hajtóvadászatot, mert hogy egy vadászat, ahol nincs zsákmányszerencse, azt még nem hallottam. Lapunk mult heti számában »vadászszerencse« cím alatt eléggé bő zsákmányt jelentettek, azonban a jelentés nem felel meg a valóságnak, mert a 150 kgos vaddisznónak csak a turását látták, amelyek azonban ép úgy eredhettek egy 50 kgostól is. Hét nyul helyett csak egyetlenegyét löttek, ezt is véletlenségből. Egy őzet is láttak, azonban a hajtóra — aki baltájával akarta azt leütni — rákiáltot-tak, hogy ne bántsa, mert kárt tesz benne és a főerdész ur ráduplázott, azonban az első lövés vagy 3 méterrel előbb a földbe furódott, a másik pedig néhány méterrel az őz feleit sipolt el. Rókák? Ez is tévedés, mert nem a zsákmány között volt két róka, hanem a hajtók között volt Róka Gyula. Ki azonban prémetlen 2 lábú róka. Fácánt és szalonkát meg ugyancsak nem is láttak — ha csak a varju és holló sereget nem nézték annak — nem hogy zsákmányul ej-tettek volna. Ez a hajtóknak saját bemondása.

— **Hivatalos.** Száj- és körömfájás Prekmurjében. Ezen veszedelmes járvány szeptember vé-gével jelentkezett Nedelicán, hova marhakupecek által Varaždról hurcoltatott. Innen pedig részle-tekben áterjedt Turnišče, Dobrovnik, Lipa, Žitkovci, Strehovci, Filovci és Ivanjci közsé-gekre is. A járvány következtében eddig össze-sen 28 állat hullott el az állattartók hibájából, akik a beteg állatokat elhanyagolták. Ily esetben az állam semminemü segílyt nem ad. Állat-rásárok e miatt egész Prekmurjében be vannak álltva. A dolnjalendavai kerületben a hasított

körmü állatokkal való forgalom el van tiltva, míg a murskasobotai kerületben a forgalom szabad. Ker. fön. 689/11. vet.

— **Ellopott pénz.** Folyó hó 4-én Csekefán mu-latság volt, amelyen résztvett Norcsics János martjanci géptulajdonos is. Mulatozás közben Norcsicsot is becsapta a bor, miközben elaludt. Mikor felébredt, szomoruan tapasztal-a, hogy a nála volt 10.800 korona pénze nincs meg. Ki vitte el tőle a pénzt, nem tudni. A gyanu egy-előre Kocet Peter seloi lakosra irányul, kit le is tartóztattak. A nyomozás tovább folyik.

— **Egy csendőrt megtámadtak.** A križevcei csendőrörsre jelentés jött, hogy Domanci domon-kisevci gazdánál revolver van, amelyre nincs engedélye. A jelentés alapján egy csendőr ki-ment házkutatást tartani, amelynek foganatosít-ását a közben hazaérkező Domanci fia, Mihály, illetlen szavakkal akadályozta. A csendőr három-szoros figyelmeztetése dacára, sem engedett. Domanci fiát letartóztatta s hajtotta az örsre. Alig pár km.-nyire a községtől azonban meg-támadták a csendőrt az öreg Domanci és egy Bacsics nevü egyén s hosszabb dulakodás után elvették a csendőr fegyverét, összetörték s a törött részekkel a csendőrt annyira összeverték, hogy az eszméletlenül rogyott össze. Mikor ma-gához tért, az örsnek jelentette, mire kiment két csendőr a tettesek keresésére, kik közül csak Bacsicsot találták meg, másik kettő állítólag Magyarországra szökött. Bacsicsot, ki tettét tagadja, átadták a murskasobotai járásbírósnak, a csendőrt pedig a kórházba vitték.

— **Fontos mentulajdonosoknak.** A törvényszerü előírás alapján minden mentulajdonos, kik az 1924. évben ménjével idegen kancákat fedeztetni óhajt, ménjét 1923. év dec. 10-ig a kerületi főnökségnél (okr. glav.) szóval vagy írásban be-jelenteni köteles. Hidegvérü mének három és a melegvérü mének négy évnél fiatalabbak nem engedélyeztetnek fedezésre. A szemle ideje külön tétetik közhírré.

Szovjetoroszország fegyveresen bele-avatkozik a német eseményekbe.

A lapok stockholmi értesülés alapján azt írják, hogy Szovjetoroszország négy korosztályt mozgósított. Ezt az intézkedést összefüggésbe hozzák Trockijnak legutóbb tartott harcias be-szédével, amelyben tudvalevően bejelentette, hogy amennyiben az ántánt országok közül beleavatkoznak a német eseményekbe, Szovjet-oroszország csapatokat küld a német kommu-nisták védelmére. Hogy a szovjet kormány komolyan gondol fegyveres intervencióra, bizonyítja, hogy Szinovjev, a pétervári szovjet ülésén nagy beszédben kifejtette, hogy Szovjetoroszországnak kötelessége a középeurópai forradalmat fegyve-resen támogatni. Azt indítványozta, hogy a szov-jet kormány a német kommunistákkal karöltve, indítson támadást az európai kapitalizmus ellen. A hadsereg tábornoki tanácsa elfogadta az indítványt.

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	328.—
100 Kor. Budapest	= „	1·88
100 Kor. Becs	= „	—49
1 lira	= „	15·68
Zürichben 100 Dinar	=	6 50

Vsoboto zvečer svira ciganska godba

KINO v Murški Soboti

Do 16 lejt star mladežen ni dovoljeno!
V **soboto** 10. nov. ob 8 uri zvečer,
in v **nedeljo** 11. nov. zvečer ob 8 uri:

Drugi del

Prezir smrti

pustolovina s predigrom i 5 činova
U glavnoj ulozi HARRI PIEL
Der veraechter des todes
Oktavija progoni Rigardina
komičan igrokaz u 1 činu.

Vstopnina:

Gornje lože 10.— Dinár, spodnje
lože 8.— Din. in II. prostor 3.— D.

Lastnik kina GUSTAV DITTRICH

Bei der Samstag-Abendvorstellung Konzert
der Zigeinerkapelle. (Baranja)

Lejpo vérsztvo

je z zsvim i mrtvim inventalom na oddajo sztojčesc z: 21 kat. plügov zemlé (9 plügov z toga logá, ovo orátja, travnik i szadovnyák) sze zidani hrami sz pevnici, 3 konji, 3 krave, 2 jünca, 2 telci i 8 szvinj. Cena — po dogovori — sze zve pri

JOSEF RIEGERBAUER

Tratjavas (Trattendorf) pri Gornjen Mureki

NA ODDAJO JE

8 plügov zemlé sz zidanimi hrami (z toga 2 plüga logá ovo nyive i travniki sz lepim szadovnyakom) sz inventalom. Zsvine je 3 krave 2 telicski i 2 szvinj. Cena — po dogovori — sze zve pri:

Franc Sommer Šepinci
(Schöpfendorf) št. 3. pri Apači.

Trzsnce cejne. Kereskedelmi árák.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1300.—
» » Zsito—Rozs	»	1100.—
» » Ovesz—Zab	»	1100.—
» » Kukorca—Tengeri	»	1100.—
» » Proszou—Köles	»	1100.—
» » Hajdijna—Hajdina	»	1000.—
» » Graoka—Bükköny	»	—
» » Otroubi (psen) — Korpa (buza)	»	900.—
» » Szenou—Széna	»	400.—
» » Graj—Bab	»	2400.—
» » Krumpise—Burgonya	»	300.—
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag	»	22.—
» » Detelcsno sz.—Löhermag	»	—

III. II. I.

» » Bikovje } ovisó } —Bika } 40—46—54—	előszul, kövár	
» » Telice } —Üszö } 40—46—54—		
» » Krave } —Tehén } 24—30—38—		
» » Teoci } —Borju } 60—70—		
» » Szvinyé } —Sertés } 80—90—		
» » Masz I-a—Zsirl-ö.	»	216.—
» » Zmoucsaj—Vaj	»	140.—
» » Spej—Szalona	»	176.—
1 » Belice—Tojás	»	7.—

Gazdálkodás

A veszettség.

Irta: Nemes Miklós állatorvos, M. Sobotán.

Igy szokták meg a hegymászó tiroliak az arzen mérget, amelyből idővel a halálos adag többszörösét is megehetik ártalom nélkül.

Ezt a módszert használta Högyes tanár is. Ő állandó erősségű friss, nem gyengített nyulgerincvelőt (főtt, sós) vízben szétzúzott és azt pontosan higitotta, két óránként a leghigabbal — az 5000-szeresen higitottal — oltotta a kutyát és fokozatosan mindig töményebbel, erősebbel oltva, oda jutott, hogy a legerősebb anyagot is beolthatta a nélkül, hogy az állat megveszett volna. Ugyanezt a módszert alkalmazzák 1895. év óta Budapesten embereken is. Nagyon bevált! Annnyira jó az eredmény, hogy az összes oltottak közül egy százaléknál kevesebb az elhalálozás és azok is talán azért haltak meg, mert közel az agyhoz, az arcon lettek megmarva és 1—2 napot vártak, amíg elindultak Budapestre.

Fogalmunk lehet arról, hogy mennyi évenként körülbelül a veszett állat, ha az 1900. évi adatokat közlöm és azokat azonnal összehasonlítjuk az 1910. évi adatokkal is.

1900. évben	1159	kutya,	88	macska,	10	ló,
1910. >	1412	>	154	>	36	>
1900. évben	27	szarvasmarha,	10	juh,	52	sértés
1910. >	150	>	24	>	121	>

Eljlesztően nagy a megmárt emberek száma, mert nem vigyáznak, sokan nem hisznek a harapás veszélyességében. Igen sokan nem törődnek a gyermekükkel (a gyermekek szeretnek leginkább kutyákkal, macskákkal játszani, azokat marják legkönnyebben az állatok). Igen sok ember tudatlan, ha megveszik az állatja, nem tudja mit tegyen. El kell zárni az ilyen állatot, a gyermekeknek a leggondosabb szigorúsággal megtiltani, hogy a beteg vagy betegségre gyanús állat felé menjenek és pontosan be kell tartani a törvényeket és rendeleteket, amelyeket a veszettség gyanújának fellépése esetén végre kell hajtani.

A veszett állatoktól megmárt összes emberek száma ismeretlen, mert sokan eltitkolják, sokan semmibe sem veszik, sokan nem jelentkeznek. Sok ember meghal rövid idő alatt, feje fáj, buslakodott, sokat köpködött, nem evett, „ahá csak a gyomrát rontotta el, enni nem tudott — meghalt“ mondják az emberek; senkinek se jut eszébe, hogy negyed évvel korábban megharapta őt a saját kutyája, amely azután kazulról megszökött és nem is jött többé vissza, mert a kutyát a harapásért jól megverték. A halottkém megállapítja a halált s ezzel le van az ügy tárgyalva. Eltemették. Senki sem tudta, hogy az ember veszett volt és hogy a kutya is azért szökött meg, mert veszett volt, nem pedig mert megverték.

Tehát csak azokról az emberekről adhatok számot, akiket a budapesti Pasteur-intézetbe vettek fel, veszett állat okozta sérülés miatt.

Az 1890—98-ban 9071 ember jelentkezett, 1910-ben 4067, akik közül 21 meghalt. Ezekon felül meghalt az országban 14, akik nagyon elkesve, vagy egyáltalán nem jelentkeztek az oltásra és ezért nem lettek beoltva.

A gyermekeket érte legtöbbször a marás 15 éves korig. A megmárt fiú gyermekek száma kétszerese a leány gyermekeknek. Ennek oka,

hogy a fiú gyermekek jobban szeretik a kutyákat, kevésbé félnek tőlük és többször érintkeznek velük. Felötteknél is több a férfi, mint a nő, mert az előbbi a szabadban többet tartózkodik.

Hogy melyik fajta állat mennyi embert mart meg, érdekes a következő feljegyzés: Az 1900. évben 1359 veszett kutya 1989 embert, 88 macska 128 embert, 31 egyéb veszett állat (ember) és pedig: 1 veszett farkas 3 embert, 8 esetben 1—1 szarvasmarha 2—2 embert, 6 esetben 1—1 ló 1—1 embert, 1 esetben 1 ló 4 embert, 1 nyul 1 embert, 9 esetben 1—1 sertés 1—1 embert, 1 esetben 1 sertés 3 embert, 1 majom 1 embert és végül 3 esetben 3 ember 1—1 embert mart meg.

(Folyt. köv.)

Szojtató kocák etetése.

A szojtató kocáknál rendszeren azt tapasztaljuk, hogy lesóványodnak. Az elválasztás közeledtével a malacok annyira ledolgozzák a kocát, hogy majdnem csoutvázak. Gazdasági tekintetben, szintegy állattenyésztési okszerűségből ez nem védhető. Sokkal jobb volna, ha ezen állataink élénkebbek és jobb minőségűek volnának. Ha a szojtató kocánk erősen leromlik, sok idő kell ahhoz, hogy ismét magához térjen. Evvel egyúttal sok időt is veszítünk. Másodszor pedig az tény, hogy az ily leromlott sertések a jövőre nézve kevésbé alkalmasak tenyész, vagy anya állatnak.

A jó anyasertéstől megköveteljük, hogy évente kétszer malacozzon és pedig: kora tavasszal és késő nyáron vagy ősz elején. Hogy azonban sertéseink minden hátrány nélkül kétszer malacozzanak, ehöz feltétel, hogy azokat jól tartsuk. testileg jó erőben. A szojtató kocáknak több erős, tápértékesebb takarmányt kell adnunk, mint rendszeren, hogy ki ne merüljenek. A sok malac sok tejet kíván s ez a tej származzék az elhasznált élelemből, semmiesetre sem pedig az anyakoca testi rovására. Legyen tehát a takarmányozás arra alapozva, hogy a malacok sok tejjel juthassanak.

Mint kiválóan nagy tápértékű takarmány erre az időszakra ajánlatos az árpa, amely a főtt répa mellett etethető. A könnyen emészthető és édes takarmányok, mint a répa és a zöld takarmányok, kitünő hatással vannak a tej képződésre, kitünőek az édes tejes étkek, amelyek más takarmányokhoz kevertetnek és a jó legelő. A buza-korpa se maradjon el.

A jó takarmányozás nemcsak a malacokon látszik meg, de magán a kocán is s az ily jó tartással mindinkább jobban beválik mint anyállat, mert termékenyebb is, ellenkezőleg azokkal a sertésekkel, amelyek testi satnyulás árán kell, hogy malacikat felneveljék.

FLISZAR PAVEL vörar
v M. SOBOTI (Pri Turk krcsmi)

Dobijo sze vszakevszte vore po niszikoj cejni i vore sze popravlajo sz ednoletnov garancijov. Dobijo sze „Batrije“ i „Kaménye!“
Küpi zlat i szrebro!

Hirdessen a
Mörzska Krajiná-ban
mert hirdetései eredménnyel járnak

Po najvišjoj ceni

küpm vszakovrszten kmetski pripou-
vek kak szilje, krmo, jáboka, szlive,
zdravilne i gobe. Za nabéranje gob i
travine potrejbne podatke radevoule
dam. Odávam vszevszstne kmetske pot-
rejbcsince i gnojila (thomsalak, super-
fosfát). Na pizsmeno pozvanye pridem.

LJUDEVIT J. RÖSSLER
Hodos 53.

Legmagasabb áron

veszek mindennemü gazdasági terményt
gabonát, takarmányt, gubacsot gyümöl-
csöt, anyarozsot, gyógyfüveket és gom-
bákat. Gyógyfügyűjtésre vonatkozó fel-
világosítással készséggel szolgállok. —
Eladok mindennemü gazdasági cikket,
műtrágyát (csehországi löherjegyü)
thomsalakot, csontlisztet, szuperfos-
fátot, meszet, trágyát stb. Levélhívásra
bárhová megyek.

LJUDEVIT J. RÖSSLER
Hodos 53.

AMERICAN LINE

Ustanovljena 1871.

Redna potniška
plovba.

HAMBURG —
NEW YORK
z parobrodni na dva
in tri vijake

„Manchuria“ 13639 t. „Mongolia“ 13639 t.
„Finland“ 12222 t. „Kronland“ 12222 t.
„Minnekahda“ 17221 t.

Izvanredno urejene in tretji razred.
Izvrstna hrana.

Pojasnila dajajo brezplačno zastopstva

AMERICAN LINE

Beograd, Karadjordjeva ulica br. 91.
Zagreb, Trg I. br. 16.
Ljubljana, Marjan trg 2.
Gruž, Obala.
Bitolj, Bankovska ulica br 12

Na debelo!

Na drouvno!

Naznanyam

postüvanomi obcsinszti, ka szam oudrpo
trgovino z vinom

na debelo i drouvno i sze dobi vszake-
o fele vino po najfalejsoj cejni. o

VEREN STEVAN, MÁRKISAVCI.

HRANILNICA v MURSKI SOBOTI

Proj — Ezelött

MURASZOMBATI TAKAREKPÉNZTÁR
(CSAPARAGASZA)

Stampano v „Prekmurski Tiskarni“ v Murski Soboti

Z VRSÁVA VSZE BANCSNA DUGOVÁNYA
MINDEN BANKSZAKMÁBA VÁGÓ ÜGYET
LEBONYOLIT.

V ZÉZI

ÉRDEKKÖZÖSSÉGBEN

Z-JADRANSKA BANKA BEOGRAD-AL

Podgovornik, lásztnik i vödávník Kühar Stevan Márkisevci.